

Het betrekken van familie en andere naastbetrokkenen in de behandeling van Cluster C

Mieke Hartgers
PsyQ, Systeemtherapie en Consultatie

www.kenniscentrumPS.nl

Multidisciplinaire richtlijn(2008)

- **Aanbevolen wordt de familie** en directe anderen vanaf het begin van de diagnose/behandeling **serieus te nemen** en hun opvattingen en meningen te respecteren.
- Hulpverleners doen er dan ook goed aan om in voorkomende gevallen gebruik te maken van de informatie van familie en directe anderen.
- Aanbevolen wordt om **ouders die kinderen met problemen hebben serieus te nemen** en hen een adequate begeleiding aan te bieden.

Zorgstandaard 2017

- Naasten worden vanaf het begin bij de behandeling betrokken. Daarin hanteren behandelaars het “ja, tenzij” principe.
- ouders met een persoonlijkheidsstoornis worden bij voorkeur gevraagd of ze ondersteuning kunnen gebruiken bij de opvoeding van hun kinderen

Zorgstandaard 2017

- Systemtheoretische benaderingen kunnen waardevol of noodzakelijk zijn in aanvulling op (maar niet ter vervanging van) de behandeling van de individuele patiënt middels psychotherapie.

Zorgstandaard 2017

Overweeg:

- voor partners: partnergroepen of partnerrelatietherapie;
- voor gezinnen: systeemtherapie
- voor kinderen: KOPP-interventies

Informele verwijzer

Van meer belang dan de formele verwijzer (professional) is de informele verwijzer, ga bij je patiënt bij aanmelding na:

- Wie zijn op de hoogte van de aanmelding
- Wie vond het een goed idee
- Wie raadde het af
- Wat denkt belangrijke naaste dat er mettiënt aan dehand is?

BESTAAN ER STOORNIS-SPECIFIEKE RELATIONELE COMPLICATIES?

Vergelijk volgende omschrijving van de drie cluster-C persoonlijkheidsstoornissen uit de MDR 2008 en ga na welke interactie met partner/kinderen dit met zich mee zal brengen

Afhankelijke persoonlijkheidsstoornis

- Mensen met een afhankelijke persoonlijkheidsstoornis worden vaak gezien als erg aardig, lief en behulpzaam.
- Meningsverschillen gaan ze het liefst uit de weg, want het uiten van een eigen mening kan ertoe leiden dat je ruzie krijgt, of erger nog, dat de ander je verlaat.

Uit: MDR 2008

Vermijdende persoonlijkheidsstoornis

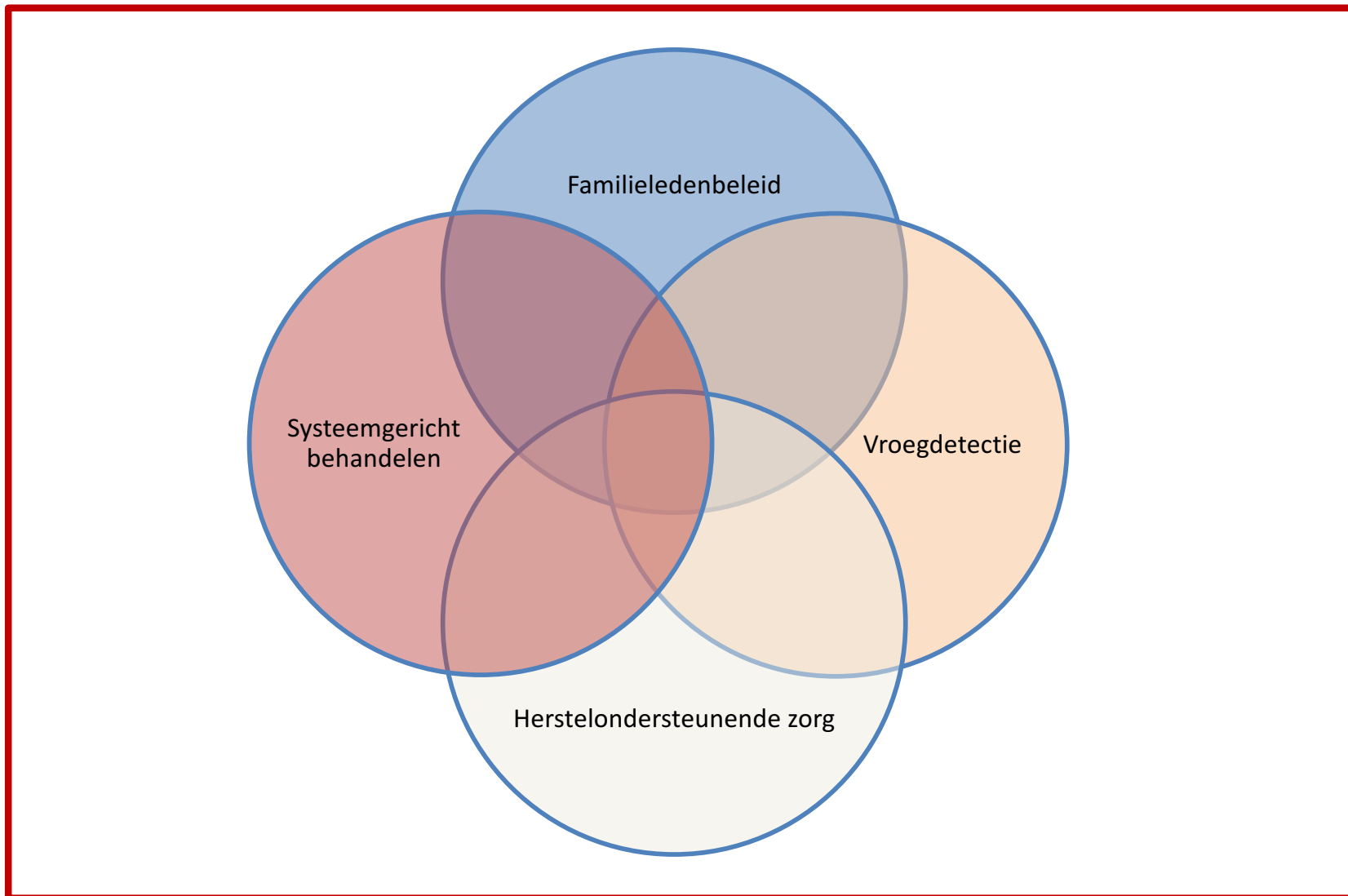
- Deze mensen gaan, hoewel ze er wel degelijk behoefte aan hebben, sociale contacten uit de weg uit angst voor afwijzing.
- Hierdoor maken ze een erg verlegen en geremde indruk en zijn zij bang 'er niet bij te horen'.
- Verder kunnen ze zich schamen voor innerlijke en/of uiterlijke tekortkomingen, die in hun beleving sterk uitvergroot zijn.

Dwangmatige persoonlijkheidsstoornis

- Zeer perfectionistisch en ordelijk ingesteld.
- Handelingen en opvattingen worden vaak als volledig goed of volledig fout gezien.
- doorgaans weinig flexibel en niet geneigd tot zelfkritiek.

Overlap en onderscheid

Continuüm rol naasten in de behandeling

- naasten ter hetero-anamnese
- naasten als mantelzorger
- naasten helpen hoe met de patiënt om te gaan
- naasten samen met de patiënt helpen hoe de stoornis het hoofd te bieden
- Interactie van de systeemleden rondom de klachten bewerken (antagoniseren of accommoderen?)
- Interactie van de systeemleden met elkaar bewerken

Baucom (2013) beschrijft vijf fasen in een systeemgerichte aanpak van psychopathologie:

- Psycho-educatie aan het systeem over de persoonlijkheidsstoornis en de behandeling en de gevolgen voor het dagelijks leven
- Het met elkaar delen van gedachten en gevoelens over de stoornis
- beslissingen nemen over de behandeling van de stoornis
- relationele kwesties die samenhangen met de stoornis van het systeemlid in behandeling
- relationele kwesties die niet direct verbonden zijn met de stoornis, maar die wel de benodigde gezamenlijke draagkracht aantasten

In de begeleiding of behandeling is het belangrijk dat de behandelaar niet de regie overneemt, geen reddende engel is, en de patiënt niet overstelpt met adviezen en zekerheden.

(richtlijn)

Belangrijk te realiseren dat dit juist het gedrag is dat partners of ouders of kinderen thuis van nature geneigd zijn te vertonen bij een angstige naaste

Stelling 1

Familie meer bij de behandeling betrekken?

Moet dat niet zijn:

De behandelaars meer bij de familie betrekken?

Familie hoeft niet betrokken te worden, dat zijn ze al

Stelling 2

Het is lastiger om accommoderende interactie van partners onderling, of tussen ouders en kinderen te veranderen dan antagonistische interactie

Ofwel: als behandelaar is het makkelijker *ruzie te sussen* dan te *stoken in sussend gedrag*

Stelling 3

- De formele verwijzer (professional) wordt overgewaardeerd, de informele verwijzer (thuis) wordt genegeerd